

Piliakalniai Tauragės rajone

1. Pagramančio piliakalnis
2. Naujininkų (Kuturių) piliakalnis
3. Matiškių piliakalnis
4. Rekstukų piliakalnis
5. Piliakalnis vadinamas Pilute, Pilaite, Švedų kalnu
6. Kiukiškių piliakalnis
- 7-8. Ivangėnų (Karšuvos) piliakalniai
9. Juškaičių piliakalnis
10. Nosaičių piliakalnis
11. Kalniškių piliakalnis
12. Greižėnų (Oplankio) piliakalnis
13. Gilandžių (Oplankio) piliakalnis
14. Pilaitės piliakalnis
15. Aukštupių piliakalnis

1. Pagramančio piliakalnis

1. UK23939; A763KP; AR1184 Tauragės r. Mažonų sen. Pagramančio k.

Akmenos ir Gramančios santakoje įkurtas Pagramančio piliakalnis su senovės gyvenviete, vad. Pilaite, datuojamas I tūkst. – II tūkst.. pradžia. Šlaitai statūs, 20 m aukščio, apaugę lapuočiais medžiais ir krūmais. Į šiaurę, 1 ha plote yra papėdės gyvenvietė, kurioje randama grublėtos keramikos, molio tinko. Piliakalnis su senovės gyvenviete užima 4,4 ha.

Piliakalnis apipintas padavimais ir pasakojimais yra svarbus ne tik kaip archeologinis paveldas, bet ir kraštovaizdžio darinys. Pastaruoju metu tauragiškiai čia švenčia Rasų šventes.

Padavimas: senovėje ant piliakalnio būdavo deginamos raganos, laumės. Naktimis prie piliakalnio matydavo kniaukiantį juodą katiną, - tad naktimis žmonės vengdavo eiti prie piliakalnio.

Piliakalnio situacija

Pagramančio piliakalnis iš vakarų XX a. viduryje. Fotografija Aleksandro Matučio

Piliakalnis iš vakarų 1999 m. Fotografija Romualdo Vaitkaus

Piliakalnio pylimas ir aikštelė 1963 m. Tada ant piliakalnio aikštelės vykdavo įvairūs rajoniniai renginiai, sportinės varžybos.

Piliakalnis iš pietų pusės 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Senovės gyvenvietė ir pylimas iš šiaurės 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Aikštelė nuo pylimo 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Pagramančio miestelis nuo piliakalnio 2003 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Pagramančio miestelis nuo piliakalnio 2003 m.

2. Naujininkų (Kuturių) piliakalnis

2. UK3460; A762P; AR1183 Tauragės r. Mažonų sen. Kuturių k.

1 km į PV nuo Pagramančio piliakalnio, kitapus Akmenos upės yra Naujininkų (Kuturių) piliakalnis, vad. Pilaite. Jis įrengtas Akmenos dešiniojo kranto aukštumos kyšulyje. Šlaitai statūs, 20 m aukščio. Piliakalnis datuojamas II tūkst. pradžia. Piliakalnio teritoriją sudaro 1,4 ha.

Padavimas: kalba, kad ant piliakalnio kūrenosi amžina ugnis.

Piliakalnio situacija

Rodyklė į Naujininkų (Kuturių) piliakalnį 2003 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Kuturių piliakalnis iš rytų 2002 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio pietvakarinis šlaitas 2002 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Naujininkų (Kuturių) piliakalnio papėdė 2003 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio aikštelė nuo pylimo 2003 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Naujininkų (Kuturių) piliakalnis iš rytų 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

3. Matiškių piliakalnis

3. UK3459; A761KP; AR1182 Tauragės r. Mažonų sen. Matiškių k.

Matiškių piliakalnis įrengtas aukštumos kyšulyje, Jūros u. dešiniajame krante. Šlaitai statūs, 12 m aukščio. Šiaurės pusėje 1,2 ha plote yra papėdės gyvenvietė. Piliakalnis su senovės gyvenviete užima 3,1 ha. Jis datuojamas II tūkst. pradžia.

Padavimas: pilies viršuje buvusi duobė, kurioje degdavo laužas, vadinamas gyvąja ugnimi. Kada priešas puldavo, laužą uždegdavo, jis degdavo tol, kol priešas atsitraukdavo.

Piliakalnis, kurį supa vaizdingas kraštovaizdis, įrengtas prie Jūros upės vingio, jos brastos į Šaukėnus. Piliakalnio papėdėje įrengta stovyklavietė plaukiantiems Jūros upe turistams.

Piliakalnio situacija

Matiškių piliakalnį ženklina Vilniaus pedagoginio instituto studentai 1985 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnis iš rytų nuo Jūros upės 1992 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Matiškių piliakalnio pietinis šlaitas 2004 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio senovės gyvenvietė nuo pylimo 2003 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Matiškių piliakalnis nuo Jūros upės 2002 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Matiškių piliakalnis 2007 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

4. Restukų piliakalnis

4. Tauragės r. Mažonų sen. Restukų k.

Restukų piliakalnis, vad. Kaukurine, su priešpiliu įrengtas aukštumos kyšulyje, Jūros upės kairiajame krante ir jos santakoje su Kroklio upeliu. Piliakalnio aikštelė trikampė, 18 m ilgio, žemėjanti šiaurės rytuose, ir 10 m pločio. Slaitai statūs 20-25 m aukščio, pietvakarinis nuslinkęs į Jūros upę. Piliakalnis apaugęs lapuočiais medžiais. Piliakalnio prieigose nedidelis priešpilis, kurio 15 x 20 m aikštelė nuo aukštumos atskirta antru gynybiniu grioviu. Datuojamas I tūkst. pabaiga - II tūkst. pradžia.

2008 m. piliakalnį surado istorijos dr. doc. Vytenis Almonaitis. Šis archeologinis paveldas įrašytas į Kultūros vertybių registrą.

Piliakalnio situacija.

Restukų piliakalnio pylimas 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio aikštelė 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

5 Piliakalnis vadinamas Piliute, Pilaite, Švedų kalnu

5. UK23931; A756KP; AR1175 Tauragės r. Batakių sen. Batakių k.

Pietiniame Batakių miestelio pakraštyje, Ančios ir Batakės (Ūkių) upelių santakoje, aukštos kyšulyje įrengtas piliakalnis, vadinamas Piliute, Pilaite, Švedų kalnu. Ant šio piliakalnio stovėjusi Žemaičių Aukaimio pilis, minima nuo 1285 m. Kovų su Ordinumu metu pilį puolė nuo 1285 iki 1329 metų. Piliakalnis datuojamas II tūkst. pradžia – XIV a.

Piliakalnio šlaitai statūs, 8-9 m aukščio, pylimas 2,5 m aukščio. Pietinėje papėdėje 2 ha plote yra papėdės gyvenvietė. Piliakalnis su papėdės gyvenvieta sudaro 4,7 ha plotą.

Padavimas: kalbama, kad šioje vietoje senovėje stovėjęs didelis, gražus dvaras, kuris nugrimzdo į žemę. Ant Batakių piliakalnio stovėjo Aukaimio pilis.

Piliakalnio situacija

Aukaimio pilis XIII – XIV a. Edmundo Mažrimo piešinys

Batakių piliakalnio šiaurės rytų šlaitas 2010 m. Fotografija Algirdo Remeikio

Batakių piliakalnis iš pietų 2003 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Batakių piliakalnio želdinių tvarkymas. Dirba Tauragės „Žalgirių“ mokyklos mokiniai 2005 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

6 Kiukiškių piliakalnis

6. UK3454; A757; AR1177; Tauragės r. Gaurės sen. Kiukiškių k.

Kiukiškių piliakalnis, vadinamas Pilaite, įrengtas aukštumos iškyšulyje, Įkojo upelio dešiniajame krante, prie jo patvankos ir Bemblio upelio santakoje. Aikštelė ovali, pailga rytų-vakarų kryptimi, 29 x 19 m dydžio. Šlaitai į upelį statūs, 9 m aukščio. Piliakalnis apaugęs lapuočiais medžiais. Datuojamas II tūkst. pradžia.

Manoma, kad ant šio piliakalnio stovėjusi Karšuvos žemės Skronaitės pilis.

Piliakalnio situacija

Kiukiškių piliakalnio aikštelė 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio aikštelė nuo pylimo 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Kiukiškių piliakalnis 2009 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Kiukiškių piliakalnio pylimas 2009 m. Fotografija Algirdo Remeikio

7-8 Ivangėnų (Karšuvos) piliakalniai

7-8. UK13029; A765P; AR1185 ir UK3462; A764KP; AR1543

Tauragės r. Skaudvilės sen. Ivangėnų (Karšuvos) k.

Prie Suvirkšties upelio (kair. Ančios u. intakas) yra Ivangėnų (Karšuvos) archeologijos paminklų kompleksas, kurį sudaro du piliakalniai, papėdės gyvenvietė ir kapinynas. Pagrindinis piliakalnis (Pilaitė) įrengtas Suvirkštės upelio kairiojo kranto slėny įsiterpiančioje atskiroje kalvoje. Šlaitai statūs, 10 – 15 m aukščio, pylimas 1 m aukščio. Teritorija 1,6 ha.

100 m į PR nuo piliakalnio, Suvirkštės kairiajame krante esančiame kranto kyšulyje įrengtas antras piliakalnis. Į ŠV – R, abiejuose Suvirkštės krantuose, žemoje vietoje yra papėdės gyvenvietė. Piliakalnio šlaitai statūs, 15 m aukščio, pylimas 3 m aukščio. Teritorija – 3 ha.

520 m į PV yra IV-VII a. Vėluikių kapinynas (AR1191). Piliakalnių kompleksas datuojamas I tūkst.. viduriu – XIV a.

Tai vertingas archeologinis paveldas, apsuptas vaizdingu kraštovaizdžiu. Piliakalniai žinomi ir Karšuvos vardu.

Padavimas: pasakojama, kad žmonės matė šv. Jurgį, jojantį ant balto arklio, vienas piliakalnio šlaitų buvo nuslinkęs ir matėsi durys, vedančios į piliakalnį.

Piliakalnio situacija

Ivangėnų piliakalnio pylimas nuo senovės gyvenvietės 1987 m.
Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio želdinius tvarko Tauragės rajono kultūros darbuotojai 1990 m.
Fotografija Edmundo Mažrimo

<p>Piliakalnio vakarinis šlaitas 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo</p>	<p>Ivangėnų (Karšuvos) piliakalnių želdinių tvarkymo talka. Talkina Tauragės rajono kultūros darbuotojai 1990 m. Fotografija Edmundo Mažrimo</p>	<p>Piliakalnių želdinius tvarkė LDK Kęstučio motorizuoto pėstininkų pulko kariai ir Žalgirių vidurinės mokyklos mokiniai. 2005 m. Fotografija Algirdo Remeikio</p>
		
<p>Ivangėnų piliakalnio - 2 pylimas nuo aikštelės 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo</p>	<p>Ivangėnų piliakalnio – 2 rytinis šlaitas 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo</p>	
<p>Kituose šaltiniuose skaitykite:</p>		
<p>http://www.piliakalniai.lt/piliakalnis.php?piliakalnis_id=610</p>		
<p>http://www.piliakalniai.lt/piliakalnis.php?piliakalnis_id=840</p>		

9. Juškaičių piliakalnis

9. UK23943; A766KP; AR1190 Tauragės r. Skaudvilės sen. Juškaičių k.

Juškaičių piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje. Piliakalnio papėdėse, 1,5 ha plote yra papėdės gyvenvietė. Šlaitai 10 m aukščio, viršutinėje 4-5 m aukščio dalyje pastatinti. Piliakalnio ir papėdės gyvenvietės teritorija 3,3 ha. Piliakalnis datuojamas II tūkst. pradžia. Piliakalnis ilgą laiką buvo ariamas, o 1932 m. žvyruojant Skaudvilės-Upynos kelią, buvo nukastas piliakalnio pylimas. 300 m į ŠR yra Pabambių kapinynas (AV1492).

Padavimas: vien nepaprasta jo išvaizda stebina ir baugina kiekvieną. Mat jis primena milžinišką kapą ar karstą. O naktį ir nebaugūs pro jį bijo eiti. Ir apie kalną randami daiktai esą nepaprastos išvaizdos. Kartais esą randama milžinų žiedų, tokių didelių, kad šių laikų drūtas vyras ant visos rankos gali užsimauti. Daug randama ir tokių dalykų, kurių esą negalima žinoti, kas per daiktas.

Piliakalnio situacija

Juškaičių piliakalnis iš rytų 1977 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Tauragės jaunieji fotografai piliakalnio papėdėje 2004 m.

Želdinių tvarkymo komisija apžiūri Juškaičių piliakalnį 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Tauragės kultūros darbuotojai tvarko piliakalnio želdinius 2010 m.

Tvarkomi Juškaičių piliakalnio želdiniai 2010 m.

10. Nosaičių piliakalnis

10.AR1187 Tauragės r. Skaudvilės sen. Skaudvilė (Nosaičių k.)

Skaudvilės rytiniame pakraštyje – Nosaičių piliakalnis. Piliakalnis, vad. Papiliakalniu, įrengtas atskiroje kalvoje, juosiamoje šlapių pievų, datuojamas I tūkst. Šlaitai statūs, 8 m aukščio, teritorija 2,1 ha. Tai skaudviliškių lankoma vieta, čia švenčiamos Joninės.

Piliakalnio situacija

Nosaičių piliakalnis 1972 m.

Sąjūdžio laikais į piliakalnį buvo įrengti laiptai 1989 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnių želdinius tvarkė LDK Kęstučio motorizuotojo pėstininkų bataliono kariai ir moksleiviai 2000 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Tauragės „Žalgirių“ vidurinės mokyklos moksleiviai talkoje. Piliakalnio papėdėje buvo įsirengę stovyklavietę 2004 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Tauragės „Žalgirių“ vidurinės mokyklos moksleiviai po piliakalnio želdinių tvarkymo talkos.
2005 m. Fotografija Algirdo Remeikio

Nosaičių piliakalnis 2008 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

11. Kalniškių piliakalnis

11.AR1186 Tauragės r. Skaudvilės sen. Kalniškių k.

Piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje, Ančios upelio kairiajame krante, jo slėnyje. Aikštelė keturkampė, apie 60-70 m ilgio šiaurės-rytų kryptimi ir apie 40 m pločio jos viduryje. Šiauriniai šlaitai statūs iki 10-12 m aukščio, o pietų, pietryčių pusėje nuožulnūs, leidžiasi į slėnį. Piliakalnio aikštelės pietinė dalis ilgą laiką buvo ariama, šlaitai nuarti. Ant piliakalnio įtvirtinimo žymių nesimato, kultūrinio sluoksnio nepastebėta.

Piliakalnio situacija

Kalniškių piliakalnio rytų šlaitas 1986 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio vakarų šlaitas 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Kalniškių piliakalnis 2010 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

***

Kituose šaltiniuose skaitykite:

http://www.piliakalniai.lt/piliakalnis.php?piliakalnis_id=836

12 Greižėnų (Oplankio) piliakalnis

12. UK23935; A760KP; AR1179; Tauragės r. Lauksargių sen. Greižėnų k.

Greižėnų (Oplankio) piliakalnis įrengtas dešiniajame Jūros upės slėnio krante. Šlaitai statūs, iki 25 m aukščio. Piliakalnis žinomas ir Oplankio vardu. Į šiaurę ir vakarus nuo piliakalnio, 3 ha plote yra papėdės gyvenvietė (tyrinėta 1990-1992 m.). Joje rasta laužaviečių, molinių verstukų, akmenų galštuvų, grublėtos ir lygios keramikos, gyvulių kaulų. Piliakalnio su papėdės gyvenvietės teritorija 5,1 ha.

200 m į šiaurę nuo piliakalnio, šalia papėdės gyvenvietės yra V-VI a. kapinynas (AR1178), tyrinėtas 1897-1898 m. Adalberto Bezzenbergerio, 1990 m. – Arvydo Asadausko. Piliakalnis datuojamas I tūkst.. pradžia.

Padavimai: senovėje šitame kalne buvusi tvirta pilis. Čia gyvenęs galingas kunigaikštis pasižymėjo didele išmintimi ir jį visi gerbė. Atsibastę kryžiuočiai niekaip negalėjo jo pilies paimti. Todėl pasiuntė dainių, kuris, savo dainomis pilėnus linksmindamas, jų pilį išdavė. Užpuolikų padegta pilis paskendo ugnyje ir dūmuose. Tačiau priešui nepasisėkė pilėnų paimti į nelaisvę: geroji deivė Laima taip lėmė, jog staiga atsivėrė kalnas ir viskas dingo.

Pasakojama, kad čia buvusi pilis, kurią supykusios laumės apipylė žemėmis ir nuo to atsiradęs kalnas.

Piliakalnio situacija

Po talkos piliakalnio želdinių tvarkybos Tauragės Jovarų mokyklos mokytojai ir aukštai iškėlęs ranką, jos direktorius Eugenijus Šaltis. 1989 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio pylimas nuo gyvenvietės 2004 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio senovės gyvenvietė 2009 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

13. Gilandžių (Oplankio) piliakalnis

14. Pilaitės piliakalnis

14. UK3465; A767KP; AR1188; Tauragės r. Tauragės sen. Dapkiškių k.

Piliakalnis, vad. Pilaite, su senovės gyvenvieta įrengtas aukštumos kyšulyje, Jūros upės Duobės santakos krantuose. Aikštelė trikampė, pailga 23 m ilgio ir 8 m pločio, žemėjanti į pietų pusę. Šiaurėje 5 m aukščio supiltas pylimas. Už gynybinio griovio 0,8 ha plote yra papėdės gyvenvietė, kurioje rasta geležies šlako. Piliakalnis datuojamas II tūkst. pradžia.

Padavimas: sako, kad jį supylė baudžiauninkai su kepurėmis.

Piliakalnio situacija

Dapkiškių piliakalnio aikštelė nuo pylimo 1999 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Dapkiškių piliakalnis 2000 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

Piliakalnio aikštelė ir pylimas 2007 m. Fotografija Edmundo Mažrimo

15. Aukštupių (Gaidvingė) piliakalnis

15. AR1542; **Tauragės r. Žygaičių sen. Aukštupių k.**

Aukštupių piliakalnis, vad. Gaidvingė, įrengtas deš. Ežeronos upelio ir jos santakoje su Aukštupio upeliu kyšulyje. Aikštelė trikampė, pailga vakarų – rytų kryptimi 87 m ilgio ir 30 m pločio. Šlaitai statūs 4-5 m aukščio. Piliakalnis užstatytas sodyba, suardytas, datuojamas I tūkst.

Piliakalnio situacija

Aukštupių piliakalnis 1967 m.